

LUND UNIVERSITY

Arbetsgivarnas organisationsgrad, facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckningsgrad

Kjellberg, Anders

2011

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kjellberg, A. (2011). *Arbetsgivarnas organisationsgrad, facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckningsgrad*. Arbetsgivarnas organisationsgrad, facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckningsgrad, Stockholm, Sverige.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Arbetsmarknadsdepartementet

25 januari 2011

Arbetsgivarnas organisationsgrad, facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckningsgrad

Anders Kjellberg
Sociologiska institutionen
Lunds universitet

LUND UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences

Hur mäta arbetsgivarnas organisationsgrad inom privat sektor?

- 1) Andelen *företagare* med anställda som tillhör en arbetsgivarorganisation
- 2) Andelen *företag* (och andra organisationer) med anställda som tillhör en arbetsgivarorganisation
- 3) Andelen *anställda* som arbetar i företag (och andra organisationer) som tillhör en arbetsgivarorganisation

Problem med första mätmetoden (företagare)

Arbetsgivarorganisationernas medlemmar inom privat sektor utgörs inte av företagare, utan istället av *företag och andra organisationer*.

För det andra ägs eller leds långtifrån alla företag av *företagare*. Man hade i så fall fått utgå från antalet företagare (som har anställda) och till dem lagt företagsledare i företagen utan företagare.

För det tredje är det, som nämnts, inte bara företag som är medlemmar i den privata sektorns arbetsgivarorganisationer. Det är även *ideella organisationer* m m.

Företag och företagare inte samma sak

Företag som inte ägs av enskilda företagare och inte heller är familjeföretag:

- 1) Statliga företag som LKAB (SweMin/Gruvornas Arbetsgivarförbund, SN), Vattenfall (Energiföretagens Arbetsgivareförening, SN), SJ, Green Cargo, Apoteksbolaget, Posten Norden AB m fl företag inom Posten, Swedavia AB som är en 2010 bolagiserad del av Luftfartsverket, Rymdbolaget och AB Bilprovningen m fl är alla medlemmar i Almega Tjänsteförbunden (SN), Samhall (Almega Samhallförbundet, SN)
- 2) Kommunala bolag m fl:
 - * KFS (Växjö Energi AB, Göteborgs Spårvägar AB, Västbergaskolan AB, Stockholm Vatten AB, Tekniska Verken i Linköping AB m fl)
 - * Pacta (Finspångs Tekniska Verk AB, Södersjukhuset AB, Film i Väst AB, Capiro Maria m fl)
- 3) Kooperativa företag m fl: Arbetsgivarföreningen KFO (Folksam, Riksbyggen, RFSU AB, Konsum, Coop Butiker och Stormarknader AB, Hyresgästföreningen, RFSU, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet m fl)
- 4) Sveriges radio/SVT hade fram till 2009 en egen arbetsgivarorganisation (SRAO); ingår numera i Medieföretagen (SN)
- 5) Storföretag som Astra Zeneca, Ericsson, Sony Ericsson, Volvo AB, Volvo Personvagnar, Saab Automobil, Saab AB, Scania, Stora Enso, Telia, Nordea, SEB, Swedbank, etc: tillhör olika SN-förbund respektive BAO

Arbetsgivarorganisationer för ideella organisationer mfl

Förutom företag har den privata sektorns arbetsgivarorganisationer också ett antal *ideella organisationer* som medlemmar. Det finns även arbetsgivarförbund som är specialiserade på denna typ av medlemmar:

- Idea – Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer (Rädda barnen, Röda Korset, Miljöpartiet, Folkpartiet, Moderaterna m fl)
- Arbetsgivaralliansen (IOGT-NTO, Sigtunastiftelsen, Svenska Missionskyrkan, Centerpartiet, Liseberg AB m fl)
- Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (församlingar, stift)
- ABFs Förhandlingsorganisation (ABF och dess lokalavdelningar)
- AFO – Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation (LO:s fackförbund och deras lokalavdelningar, a-kassorna inom LO-området, kursgårdar m fl)

Även KFO har många ideella organisationer bland medlemmarna.

Inom den privata sektorn finns även stiftelsesedrivna och bolagsdrivna högskolor och museer som Chalmers tekniska högskola AB, Stiftelsen Högskolan i Jönköping och dess bolag, samt Stiftelsen Nordiska museet. De är alla medlemmar i Arbetsgivarverket. .

Problem med andra mätmetoden (företag) – inledning

Arbetsgivarorganisationernas medlemmar inom privat sektor är inte bara företag utan också ideella organisationer. Det hindrar inte att man ändå kan beräkna andelen företag (med anställda) som tillhör en arbetsgivarorganisation.

I SCB:s företagsregister räknas som företag alla juridiska former som bedriver ekonomisk aktivitet och då inte bara vad man vanligen tänker på som företag utan också bland annat ideella föreningar, samfälligheter, dödsbon, kommuner, landsting och statliga myndigheter. Om man ska beräkna arbetsgivarnas organisationsgrad i privat sektor måste naturligtvis de tre sistnämnda exkluderas.

De flesta företagen har bara ett fåtal anställda. Om man beräknar arbetsgivarernas organisationsgrad utifrån andelen företag (med anställda) som är med i en arbetsgivarorganisation kommer småföretag med en eller två anställda vart och ett att väga lika tungt som ett företag med t ex 100 anställda eller 10.000 anställda.

Antal företag och anställda i privat sektor efter storleksklass november 2009

Storleksklass (anställda)	Antal företag		Antal anställda	
1-4	176.200	69%	321.000	11%
5-49	72.500	28%	900.100	32%
50-	6.600	3%	1.603.000	57%
Totalt	255.400	100%	2.824.100	100%

Anm. Statliga myndigheter, kommuner, kommunalförbund och landsting exkluderade.

Källa: bearbetning av uppgifter från SCB:s företagsregister

Ett företag – eller flera

NYHET Publicerad: 2010-02-25

Rekordmånga företag i Svenskt Näringsliv

Organisationsgrad | Svenskt Näringsliv växer. För första gången är antalet medlemsföretag uppe i över 60 300 företag. - Det är glädjande att organisationen, trots "dåliga" tider, ökar antalet medlemmar, säger Peringvar Östblom, ansvarig för medlemsvärvningen.

Antalet medlemsföretag i Svenskt Näringsliv uppgick förra året till 60 359 företag jämfört med 55 789 året innan.

En orsak till den stora ökningen är att ett antal företag inom transportsektorn, åkerier och taxibolag, tidigare betalade in sina medlemsavgifter via gemensamma åkeri- eller taxicentraler. Nu redovisas i stället dessa transportföretag var för sig.

Men även utan denna redovisningstekniska ökning, växer Svenskt Näringsliv med mellan 200-400 företag per år.

Mindre lämpligt att vikta alla företag lika vid beräkningar av arbetsgivarnas organisationsgrad

Lämpligheten i att alla företag viktas lika kan ifrågasättas med tanke på att det just är *arbetsgivarorganisationernas täckningsgrad* som ska mätas:

- Ett stort företag täcker in en större del av *arbetsmarknaden* än ett litet.
- Detta avspeglas i arbetsgivarorganisationernas *medlemsavgifter*. Hos Svenskt Näringsliv (SN) bestäms medlemsavgiften storlek av ett företags lönesumma. Det gäller även förbundens avgifter till centralorganisationen. Representationen i SN:s styrelse och rösträtten vid stämman är i sin tur beroende av hur mycket avgift som varje förbund betalat in. Medlemsavgiften till Teknikföretagen är 2011 i genomsnitt 0,14 procent av lönesumman hos det enskilda företaget.
- Arbetsgivarorganisationer som förhandlar om löner och andra anställningsvillkor för ett stort antal arbetare och tjänstemän väger (allt annat lika) tyngre inom *avtalssystemet* än de som representerar en mindre del av arbetsmarknaden.

Därför talar allt för att man även för Sveriges del ska mäta arbetsgivarnas organisationsgrad genom *andelen anställda* som finns i företag och organisationer som är anslutna till en arbetsgivarorganisation.

Ännu fler skäl som talar för att använda tredje mätmetoden (andelen anställda som finns i företag och organisationer som tillhör en arbetsgivarorganisation)

- Att det rör sig om *arbetsgivarorganisationer*, dvs organisationer som är verksamma på arbetsmarknaden och där det precis som för motparten – de fackliga organisationerna – betyder mycket för *representativiteten* och *förhandlingsstyrkan* hur stor del av en bransch eller av hela arbetsmarknaden som de täcker in.
- Att utgå från andelen anställda gör också att man får ett *jämförbart mått* för arbetsgivarnas organisationsgrad, den fackliga organisationsgraden och kollektivavtalens täckningsgrad.
- Det medger också *internationella jämförelser* eftersom det inom till exempel EU är standard att använda detta mått.

EU-kommissionens och ledande forskares uppfattning (1)

Similar to union density, measuring the proportion of all employees joining a union, employer density or the employer organisation rate can be defined as the proportion of all employers (firms) joining an employers' association. However, it would seem appropriate to take account of differences in firm size, since it would matter more in terms of influence and impact on unions, collective bargaining and on employees, when large, rather than small firms join. *It is therefore common practice to measure the density or organisation rate of employers as the proportion of the national workforce employed by the member firms of employers' associations* (min kursiv).

Industrial Relations in Europe 2004. European Commission 2004 (chapter 1, drafted by Professor Jeller Visser, University of Amsterdam, sid 28).

For comparability with the unions, it is reasonable to measure aggregate membership as the total number of employees working in firms affiliated to employer associations.

Franz Traxler, Sabine Blaschke & Bernhard Kittel (2001) *National Labour Relations in Internationalized Markets. A Comparative Study of Institutions, Change and Performance* (Oxford University Press) sid 53f.

EU-kommissionens och ledande forskares uppfattning (2)

Aside from its implication for labour-market power, the number of employees organized is an important criterion for an association's representativeness. (...) Employer associations also have administrative reasons to be concerned with how many employees work in their member firms, since these figures serve as either the direct or indirect basis for calculating the membership dues.

Ibid sid 92.

There are two measures of employer density, referring to either the firms themselves or the firms' employees (Traxler et al. 2001). The power of an employer association as compared to its union counterparts depends less on the number of firms than on the number of employees covered. Hence, measuring employer density in terms of employees is preferable.

Franz Traxler "Employer Associations, Institutions and Economic Change"
Industrielle Beziehungen nr 1-2 2004, sid 44.

EU-kommissionens och ledande forskares uppfattning (3)

Membership density of employer organisations is an indicator which is comparable with trade union density. A simple measure of density would be the number of companies that are members of an employer organisation. However, looking at it from the power perspective of industrial relations, it is more relevant to calculate the number of employees in each of these companies.

Industrial relations in EU Members States 2000-2004 (av Guy Van Gyes & Tom Vandenbrande, HIVA, Katholieke Universiteit Leuven; Steffen Lehndorff, Gabi Schilling & Sebastian Schief, Institut Arbeit und Technik (IAT); Heribert Kohl, Büro für wissenschaftliche Publizistik und Beratung (BwP). European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Dublin 2007, sid 11.

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (1)

Industrial Relations in Europe 2008. European Commission September 2008 (chapter 3 is based on research and draft by Anke Hassel, Hertie School of Governance Berlin, Alison Johnston, London School of Economics and Bettina Wagner, Hertie School of Governance Berlin):

Stapeldiagram sid 75 med en organisationsgrad på ca 55 procent för Sverige. Källa: ICTWSS database (Database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, State Intervention and Social Pacts in 34 countries between 1960 and 2007), Amsterdam (se beskrivning sid 19, men där nämns inget om att databasen skulle inkludera arbetsgivarnas organisationsgrad; data om detta förefaller inte heller finnas i själva databasen – se <http://www.uva-aias.net/208>). I texten på sid 75 anges att de nordiska länderna är ett undantag på så sätt att den fackliga organisationsgraden är högre än arbetsgivarnas organisationsgrad.

Industrial Relations in Europe 2006. European Commission June 2006:

Stapeldiagram sid 37 med en organisationsgrad på ca 55 procent för Sverige. Källa: 2004 års rapport. Organisationsgraden (density) = % of employees working in the country for an employer, which is member of an employers' organisation.

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (2)

Industrial Relations in Europe 2004. European Commission 2004:

Chapter 1. Patterns and variations in European industrial relations (av professor Jelle Visser of the Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies, University of Amsterdam).

Sid 25 Table 1.5: Europe's business and employers' associations affiliation, organisation rates and participation in social dialogue:

Sweden:

- General associations, without organisations specialising in representing agriculture, horticulture and fisheries; cooperatives; SMEs, financial enterprises, and nationalised firms or local government; public sector, organisations representing public firms or special sectors, such as finance and banking. Antal i Sverige: 1
- Member UNICE: SN
- Affiliates: 25 (antal förbund)
- Organisation rate expressed as a percentage of wage and salaried employees working in organised firms: 55% (omkring år 2000 – se stapeldiagram sid 28).

Källor: bl a information från F Traxler, S Blaschke och B Kittel *National labour relations in internationalised markets. A comparative study of institutions, change and performace* (Oxford University Press 2001), en databas vid Katolska universitetet i Louvain och ett forskningsprojekt “conducted on behalf of the Employment and Social Affairs DG of the European Commission.

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (3)

Från samma skrift som ovan, sid 28f:

Not counting situations where the membership of employers' organisations is obligatory by law, the average EU employer rate of organisation is 60 % (..) This average hides huge variations across Member States. While in Austria and Slovenia, due to compulsory membership in the chambers, the organization rate of employers is (near) complete, high organisation rates of 70 % and more are also obtained in the Netherlands, Luxembourg, Belgium, France, Spain and Greece. Having slipped in recent times, organization rates in Germany are still above 60 %. *In the range between 50 and 60 % we find Cyprus, Ireland, Finland, Sweden, Italy and Denmark* (min kursivering). With a slow but continuous decline, the organisation rate of British employers is now estimated to be 40 %. Still lower rates are reported for Estonia, Latvia and the Czech Republic. (...)

/Forts å nästa bild/

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (4)

/Forts från föregående bild/

It should be stressed once more that these figures are crude estimates — measurement has not achieved the degree of precision that exists for trade unions, especially since nationwide (labour force or enterprise) surveys cannot be used and employers' associations themselves are reluctant to publish this data.

But even with these caveats it can be concluded that, with some exceptions, employers' associations are a well-established phenomenon in EU-15 and that the organisation rate of employers is fairly high and stable. In all but three countries for which we have data, the organisation rate of employers is higher than the union density rate, often by a wide margin. *Only in Sweden, Finland and Denmark, does union density exceed the rate of organisation of employers* (min kursivering). We saw earlier that these were the countries with the highest unionization levels, still little effected by the decline that hit unions elsewhere in Europe and in the world. (*Industrial Relations in Europe 2004* sid 29)

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (5)

Industrial relations in EU Members States 2000-2004 (av Guy Van Gyes m fl).
European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions,
Dublin 2007:

I översikten över arbetsgivarorganisationer anges i tabell 2 sid 9 för Sveriges del tre arbetsgivarorganisationer inom privat sektor: SN, SFO och KFO.

Figure 3 presents estimates of aggregate employer density, defined as a proportion of the total employee population working for an employer in the private sector that is a member of an employer association. As already stated, these data have to be read with caution and are only used as a proxy for associational power of employers in the Member States.

I figur 3 sid 12 uppges de svenska arbetsgivarnas organisationsgrad vara 55 procent.

Note: *Density: percentage of employees working in the country for employers that are members of an employer organisation. Most recent figure ranges from the mid 1990s to 2004. Source: EIRO (European Industrial Relations Observatory) Country profiles, 2006*

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (6)

Franz Traxler, Sabine Blaschke & Bernhard Kittel (2001) *National Labour Relations in Internationalized Markets. A Comparative Study of Institutions, Change and Performance* (Oxford University Press):

I texten sid 53f:

Little is known about the share of the largest peak in the aggregate membership of a country's employer associations. Even when only one peak exists, there are often unaffiliated employer associations representing rather narrowly defined branches. (...) Since in each country only one single encompassing peak is established there is good reason to suppose that these peaks organize a rather high proportion of a country's aggregate membership in employer associations.

Table II.3 The system of employer organization

Sweden: antal topporganisationer som täcker minst två branscher 1991-1998: först tre, sedan två (efter att SFO 1993 gått med i SAF); samlad organisationsgrad inom privat sektor (ED) 60% 1990 och 61% 1995.

De svenska arbetsgivarnas organisationsgrad i internationella publikationer (7)

/Forts Franz Traxler, Sabine Blaschke & Bernhard Kittel (2001) /

Table II.4 The largest employer peak organization: structures (sid 55)

Sweden: SAF; antal anslutna förbund 1991-96: 36; organisationsgrad (LED = largest employer organization density; density of the largest employer peak) 1980 56%, 1990 54%, 1996 56%.

(Källor: diverse; för employment data: OECD eller nationella källor).

OBSERVERA: Detta betyder att enbart SAF-företagen under 1980- och 90-talen svarade för 54-56% av de anställda inom privat sektor och att de svenska arbetsgivarna i denna sektor beräknades ha en organisationsgrad på ca 60% under 1990-talet.

Nästa steg: konsultera forskarna bakom EU:s 2008-rapport

Dear Anke Hassel,

According to "Industrial relations in Europe 2008" chapter 3 the density rate of Swedish employer organizations in 2006 was about 55% (Chart 3.2 page 75). As source is mentioned the ICTWSS database but I can't find any data on this in the database. Please, tell me how the calculation was made. I suspect that only SN (Svenskt Näringsliv) was included and that full-time equivalents were not transformed to individuals (the employees in the firms affiliated to SN associations are reported as full-time equivalents in SN statistics). According to my calculations the density of Swedish employers' associations is about 75% (private sector) – se for example

<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1433310&fileId=1466307> (page 26).

Svar från professor Anke Hassel, Berlin

Dear Anders Kjellberg,

Thank you for your mail. I will look into the matter but I am currently travelling and do not have the data on me. In any case, we did not calculate the density rates ourselves but used those of the ICTWSS database. I will also pass this mail onto Jelle Visser, who runs the database for further clarification.

Best regards

Anke Hassel

Anke Hassel

Professor of Public Policy

Hertie School of Governance

Friedrichstraße 180

10117 Berlin

Svar från professor Jelle Visser, Amsterdam

Dear Anders (and Anke),

Anders, you are right, the figure cited in the report refers to the private sector and to SN only. Its source, at that time, was the overview of the European Foundation and was in the EIRO profile for Sweden. Through your work I now understand that coverage is higher since SN does not represent all private sector employers' associations.

The new version of the ICTWSS database does contain a variable with the number and total coverage of employers' associations and the most recent version of the database - soon to be released - has the new figure for Sweden.

(...)

Best regards,
Jelle

Prof Dr Jelle Visser
Chair Sociology of Labour and Organization
University of Amsterdam
Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies AIAS
Plantage Muidergracht 12
1012 TV Amsterdam, Netherlands

Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag och deras anställda 31/12 2009 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Företag	Anställda
Svenskt Näringsliv (SN)	60.450	1.472.524
BAO (banker m fl)	143	44.061
Idea (ideella organisationer)	1.040	9.758
Arbetsgivaralliansen	2.704	24.301
Teatercentrum	70	ca 390
Danscentrum	52	ca 90
Delsumma	64.459	1.551.124 årsanställda
		1.695.379 individer*

* 1,093 individer per årsanställd 16-64 år i privat sektor kv 4 år 2009 (40 heltidsvecka : 36,6 överenskommen arbetstid per vecka = 1,093; TTAB 10 16-64 år i AKU Tilläggstabeller).

Forts. å nästa bild

Forts från föregående bild

Arbetsgivarorganisation	Företag	Anställda
KFO (kooperationen)	3.613	90.067
Fastigo (fastighetsbranschen)	1.286	19.684
KFS (kommunala bolag)	615	34.100
Pacta (kommunala bolag m fl)	390	29.000
Sinf (Svensk industriförening)	1.500	20.000*
Målaremästarna	1.000	10.560
Måleriföretagarna	850	715
GBF Glasbranschföreningen	500	2.800
Svensk Scenkonst	100	11.000
AFO (arbetarrörelsen)		1.500
SUA (SSU)		20
Sveriges Frisörföretagare	985	2.600
ABF-F	72	1.000
SSR (skorstensfejare)	210	1.500
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorg	835	22.315
Arbetsgivarverket (privat sektor)	22	7.648
Delsumma	11.978	254.509 individer
SUMMA TOTALT	76.437	1.949.888 individer
Organisationsgrad	30%	75%**

* Inklusive anställda med hängavtal.

** Utifrån AKU anställda i privat sektor 16-64 år 4:e kvartalet 2009

Andel löntagare i procent som täcks av arbetsgivar-
organisationer respektive tillhör fackföreningar

	Facklig organisationsgrad						
Sektor	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Privat	78	74	72	71	68	65	65
Offentlig	94	92	89	88	86	84	84
Alla	85	81	78	77	73	71	71
	Arbetsgivarnas organisationsgrad						
Sektor	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Privat	77	75	78	77	77	75	75
Offentlig	100	100	100	100	100	100	100
Alla	86	83	85	84	83	82	82

Ur Medlingsinstitutets kommande årsrapport

Facklig organisationsgrad (%) för löntagare i Sverige 1987-2009 (1)

	(1)	(2)	(3)
1986	86		84-85*
1987	85	82 (82,4)	83*
1988	84	81 (81,4)	
1989	83	81 (80,7)	
1990	82	80 (80,0)	81 (81,4)
1991	83	80 (79,9)	
1992	84	83 (82,9)	
1993	85	84 (83,9)	85 (84,9)
1994	85	84 (83,8)	85*
1995	85	83 (83,2)	
1996	84	83 (82,8)	
1997	82	82 (82,2)	
1998	81	81 (81,3)	
1999	80	81 (80,6)	82 (82,1)
		80 (80,4**)	82 (81,8***)
2000	78	79 (79,1)	81 (80,6)

/Forts. å nästa bild

Facklig organisationsgrad (%) för löntagare i Sverige 1987-2009 (2)

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2001	77	78 (78,0)	80 (79,7)		
2002		78 (78,0)	80 (79,7)		
2003		78 (78,0)	80 (79,8)		
2004		77 (77,0)	79 (78,6)		
2005		76 (76,2)	78 (77,8)	76 (75,8)	78 (78,2)
2006		75 (74,7)	77 (76,9)	74 (74,3)	77 (76,8)
2007		71 (71,2)	73 (73,4)	71 (70,9)	73 (73,4)
2008		69 (68,9)	71 (71,2)	68 (68,4)	71 (71,0)
2009		-	71 (71,2)	69 (68,5)	71 (70,9)

* uppskattning

(1) Antal fackanslutna exklusive pensionärer, studerande och egenföretagare 31/12; antal löntagare (inklusive arbetslösa) enligt AKU 4:ekvartalet samt personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som i statistiken räknas som utbildning.

Källor: åren 1980-1999 A Kjellberg *Fackliga organisationer och medlemmar i dagens Sverige* (Lund: Arkiv förlag 2001) sid 66, åren 2000-2001 A Kjellberg "Ett nytt fackligt landskap i Sverige och utomlands", *Arkiv* nr 86-87 2002, sid 68

Facklig organisationsgrad (%) för löntagare i Sverige 1987-2009 (3)

(2) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Serien startade 1987 och upphörde 2009 (2008 sista året). Observera att i AKU-serierna som inkluderar heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna pressas organisationsgraden nedåt att denna grups växande andel av löntagarna. Bland anställda i åldern 16-24 år ökade de heltidsstuderande mellan 1990 och 2008 från var tionde till var fjärde anställd.

(3) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källor: Specialbearbetningar av AKU.

(4) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 15-74 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: beräkningar utifrån SCB:s statistikdatabas (kategorin ”uppgift saknas” har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

(5) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 20-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: AKU Tilläggstabeller (kategorin ”uppgift saknas” har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

Facklig organisationsgrad 2006–2010

Ålder	2006	2007	2008	2009	Kv 1–3 2009	Kv 1–3 2010	2006–09	2009– 10
16–24 år	46	40	36	35	35	34	-11	-1
25–29 år	68	64	61	59	60	59	-9	*
Summa 16–29 år	58	53	49	48	48	48	-10	0
30–44 år	77	74	72	72	72	73	-5	+1
45–64 år	85	82	81	80	80	80	-5	0
Summa 16–64 år	77	73	71	71	71	71	-6	0

* Utelämnas eftersom kvartal 1–3 2009 avviker från årsgenomsnittet 2009.

Anmärkning: Anställda årsgenomsnitt 2006, 2007, 2008 och 2009 samt genomsnittet för kvartalen 1–3 åren 2009 och 2010 (AKU, SCB). Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade.

Ur Medlingsinstitutets kommande årsrapport.

Facklig organisationsgrad i Sverige 1999-2009

2009	71	71,2	0,0	0
2007+2008	-	-	-5,73	-6
2008	71	71,16	-2,29	-2
2007	73	73,45	-3,44	-3
2006	77	76,89	-0,9	-1
2005	78	77,8	-0,8	-1
2004	79	78,6	-1,2	-1
2003	80	79,8	+0,1	0
2002	80	79,7	0,0	0
2001	80	79,7	-0,9	-1
2000	81	80,6	-1,2	-1
1999	82	81,8		

Anm. Anställda exkl. heltidsstuderande (AKU-SCB)

Källa: Anders Kjellberg *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009 + kompletteringar

Union Density in Fourteen Countries, 1990-2009 (%)

	1990	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Sweden	81	85	81	78	77	73	71	71
Finland*	76	84	76	71	71	71	70	
Denmark	76	77	75	72	69	70	68	
Belgium	54	55	49	53	54	53		
Norway	57	57	53	53	53	52	51	
Ireland	57	-	/ 39	34	33	32		
UK	39	36	30	29	28	28	27	27
Australia	41	38	25	22	20	19	19	20
Germany	33 /	33	25		18			
Netherlands	24 /	26	23	21	20	20		
Japan	25	24	21	19	18	18	18	19
Poland*	28	17	20	23	18	16	16	
USA	16	16	13	12	12	12	12	12
France	10	10	8	8	8	8		

* 1990 refers to 1991. *Remark.* As a rule per 31 December. *Sweden:* yearly averages labour force surveys (employed workers excluding full-time students working part-time).

Andel löntagare, i procent, som täcks av kollektivavtal

	Kollektivavtalens täckningsgrad					
Sektor	1995*	2005:1	2005:2*	2007:1	2007:2*	2009*
Privat	90	90	89	87	86	85
Offentlig	100	100	100	100	100	100
Alla	94	94	93	91	91	90

*Kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor 1995, 2005:2, 2007:2 och 2009 har beräknats genom att utgå från antalet anställda hos arbetsgivarorganisationernas medlemmar och sedan lägga till antalet anställda som omfattas av hängavtal. Det senare talet har erhållits utifrån statistik från Fora (som ägs gemensamt av Svenskt Näringsliv och LO) över den totala lönesumman under hängavtal dividerat med genomsnittlig årslön inom privat sektor enligt SCB.

Ur Medlingsinstitutets kommande årsrapport.

A-kassornas organisationsgrad 2006-2010

	31/12 2006	31/12 2007	31/12 2008	31/12 2009	30/11 2010
Arbetarkassor	1.732.793	1.544.268	1.493.965	1.479.839	1.473.398
	37,9%	32,9%	31,6%	31,3%	30,7%
Tjänstemannakassor	1.781.877	1.625.233	1.621.711	1.663.844	1.682.581
	39,0%	34,5%	34,3%	35,1%	35,1%
Fackliga kassor totalt	3.514.670	3.169.501	3.115.676	3.143.683	3.155.979
	76,9%	67,3%	65,8%	66,4%	65,8%
Alfa-kassan	85.965	74.913	74.293	77.528	74.083
	1,9%	1,6%	1,6%	1,6%	1,5%
Företagarkassor	185.067	145.429	134.213	138.878	139.852
	4,0%	3,1%	2,8%	2,9%	2,9%
Alla kassor	3.785.702	3.389.843	3.324.182	3.360.089	3.369.914
	82,8%	72,0%	70,2%	71,0%	70,3%
Antal i arbetskraften 16-64 år (AKU)	4.571.900 Kv 4	4.710.900 Kv 4	4.732.900 Kv 4	4.733.800 Kv 4	4.796.100 November

Kontaktuppgifter

Anders Kjellberg, professor

Sociologiska institutionen

Box 114

221 00 Lund

Tel: 046-222 88 47

E-post: anders.kjellberg@soc.lu.se

Hemsida: <http://www3.soc.lu.se/index.php?id=93>

(enklaste sättet att hitta dit: sök "Anders Kjellberg" på Google)